

SADRŽAJ:

I UKUPAN BROJ PRIJAVA NA ZELENI TELEFON	2
1. UVOD	3
1.1 UKUPAN BROJ PRIJAVA PO MJESECIMA	4
1.2 UKUPAN BROJ PRIJAVA PO VRSTAMA PROBLEMA	6
2. GRAD ZAGREB	
3. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA	12
4. HRVATSKA	15
II AKTIVNOSTI/AKCIJE	18
1. KOMPOSTANA JANKOMIR	19
2. LASTAVIČJA GNIJEZDA	20
3. PARK PRIRODE MEDVEDNICA	21
4. LUKA JABLANAC	22
5. "MALA ŠETNJA ZAGREBOM"	23
6. PONIKVE - POVRATAK ŠUMI	24
III ZAKLJUČAK	26
IV PRILOZI	27

I UKUPAN BROJ PRIJAVA NA ZELENI TELEFON

1. UVOD

Jedan od prošlogodišnjih ciljeva bilo nam je povećati broj prijava građana na *Zeleni telefon* (ZT) što smo uspjeli i gotovo dostigli rekordan broj iz 1999. godine kada smo rješavali 920 prijavljenih ekoloških problema. U jednogodišnjem razdoblju, od 1. listopada 2003. godine do 1. listopada 2004. godine primili smo ukupno **917 prijava**, što je gotovo dvostruko veći broj nego prošle godine, kada je primljeno 555 prijava. U prosjeku smo mjesečno primali 76 prijava.

Drugi prošlogodišnji cilj bilo nam je izdavanje noveliranog izdanja *Zelenog adresara*. Za razliku od prvog izdanja (izdan 1996. godine) koji je pokrивao Grad Zagreb i Zagrebačku županiju, novi *Zeleni adresar* pokriva cijelu Hrvatsku, tiskan je u mjesecu svibnju, ali u svega 1000 primjeraka.

Također nam je cilj bio unaprijediti odnose s građanima pružanjem više aktivističkih podrška njihovim zahtjevima. Organizirali smo nekoliko aktivnosti/akcija što je samo pridonjelo povećanju broju poziva jer su aktivnosti bile medijski dobro popraćene. Više o aktivnostima možete saznati na strani 18.

Novost je da građani mogu prijaviti ekološki problem i putem E - maila što je povećalo broj poziva na ZT i bolju komunikaciju građana sa ZT-om. Uredili smo našu WEB stranicu kao što je bilo u planu, a svakako ćemo je završiti u sljedećem jednogodišnjem razdoblju.

Mediji su počeli bolje i češće pratiti naš rad interesirajući se više za ekološke teme koje su senzibilizirale građane kao npr. oko Medvednice. Tu je i Bilten ZT-a koji i dalje redovito izlazi mjesečno na četiri stranice, te novinari crpe ekološke teme upravo iz njega.

Članice *Mreže Zelenih telefona Hrvatske* sastale su se u godini dana dva puta te su dogovorene smjernice za budući rad. Prvom sastanku prisustvovao je predstavnik Ministarstva zaštite okoliša i prostornog uređenja koji je dao *Mreži* punu podršku u daljnjem radu.

Na kraju, zahvaljujemo se Gradskom poglavarstvu što je nakon šest godina povećao proračun ZT-a.

1.1 UKUPAN BROJ PRIJAVA PO MJESECIMA

Tabela 1. i graf 1. prikazuju ukupan broj od **917 prijava** primljenih iz Zagreba, Zagrebačke županije, ostalih županije Hrvatske i inozemstva (prvi puta otvaramo ovu kolonu!) - po mjesecima.

Usporedbe radi graf 2. prikazuje ukupan broj od 555 prijava primljenih prošlogodišnjem razdoblju.

Tabela 1. Grad Zagreb, Zagrebača županija, Hrvatska, inozemstvo
- ukupan broj prijava po mjesecima

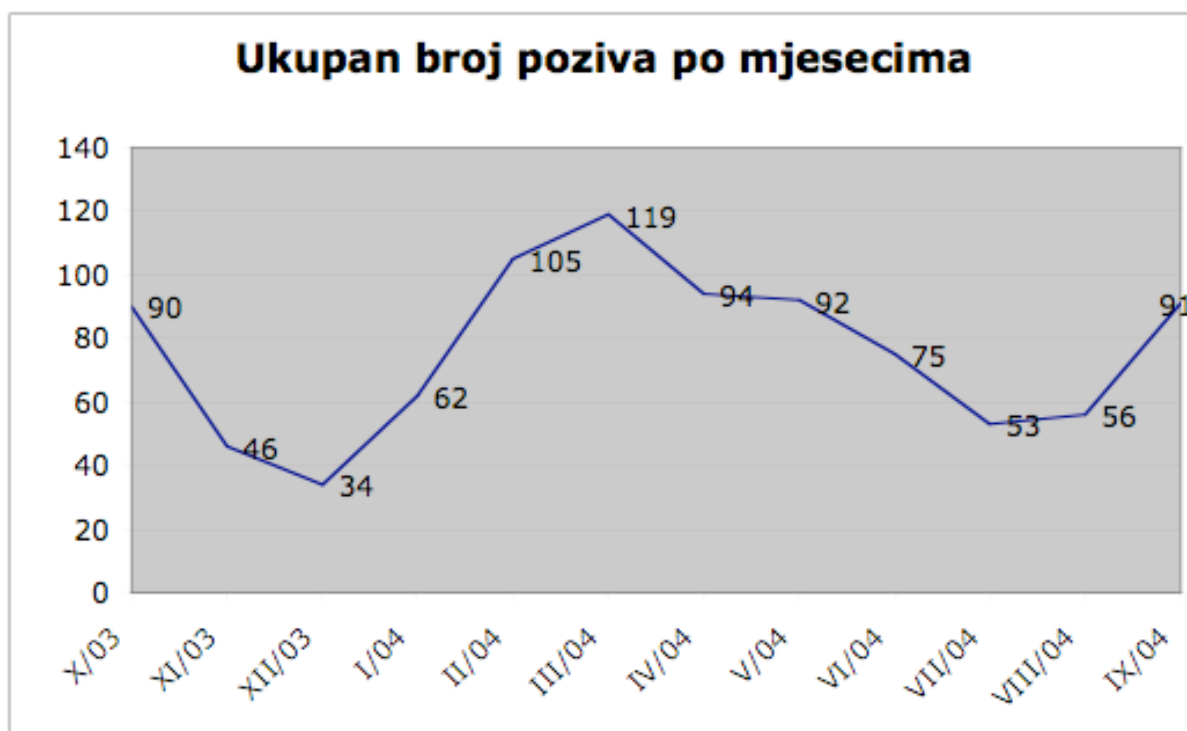
MJESEC	ZAGREB	ZGB. ŽUPANIJA	HRVATSKA	INOZEMSTVO	UKUPNO
X/03.	73	3	14		90
XI/03.	41	1	4		46
XII/03.	28	1	4		34
I/04.	44	4	14		62
II/04.	90	4	11		105
III/04.	84	8	27		119
IV/04.	75	5	14		94
V/04.	69	6	15	2	92
VI/04.	57	4	13	1	75
VII/04.	34	6	10	3	53
VIII/04.	39	3	14		56
IX/04.	68	7	16		85
UKUPNO	702	52	157	6	917
%	76	6	17	1	100

Prosječno je mjesečno registrirano **76 prijava**, pri čemu se nešto manje prijava prima u ljetnim mjesecima godišnjih odmora (VII - 53 i VIII - 56) kao i u zimskim mjesecima (XI - 46, XII - 34 i I - 62).

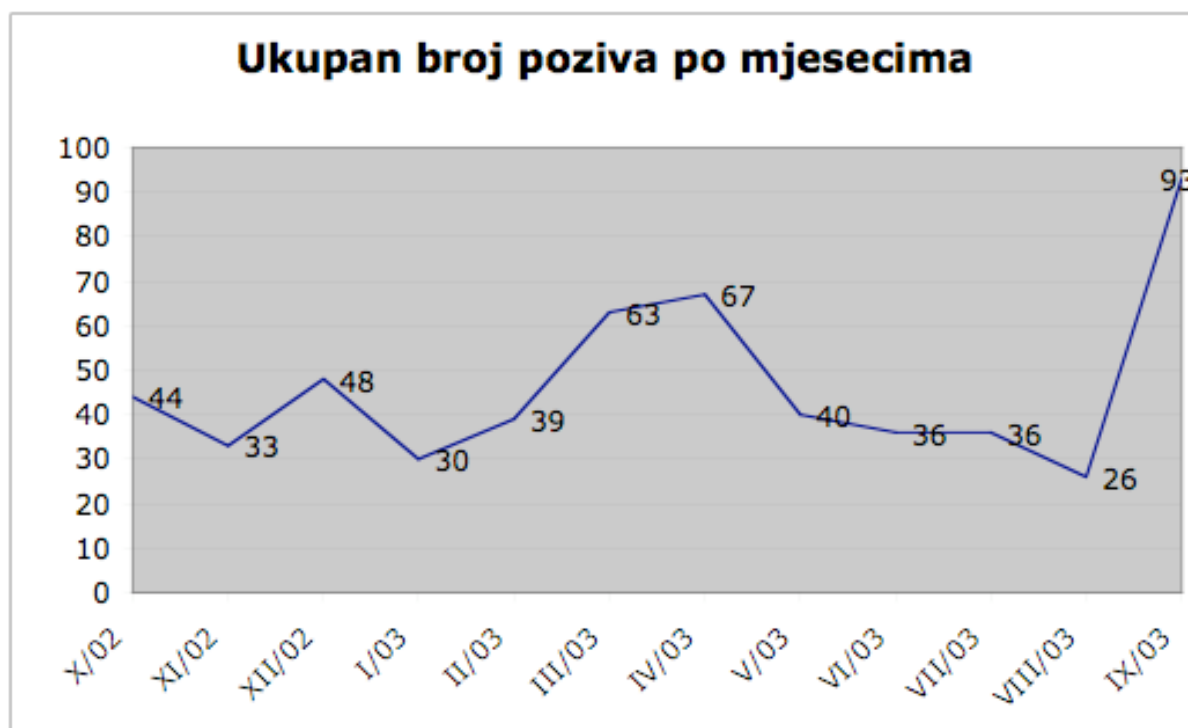
Iznadprosječno se građani javljaju s prvim danima proljeća i do početka ljeta (II - V mjesec), te ponovno na jesen (IX i X mjesec).

Budući da je cilj *Zelenog telefona* uključiti što veći broj građana u brigu o okolišu, pokušavamo otkriti uzroke gore spomenutih oscilacija u broju poziva. Zasad smo sigurni da, osim aktiviteta koji su vezani na prirodne cikluse (godišnja doba), najveću ulogu imaju proljetno-jesenske aktivnosti *Zelene akcije*, koje su popraćene kroz medije, što građane podsjeća na *Zeleni telefon*.

Graf 1. Ukupan broj prijava po mjesecima 2003/2004

Graf 2. Ukupan broj prijava po mjesecima 2002/2003

1.2 UKUPAN BROJ PRIJAVA PO VRSTAMA PROBLEMA

Tabela 2. prikazuje prijave po vrstama problema (12 mogućih kategorija: buka, gradnja, olupine, otpad, promet, razno, rudarenje, šume, vode, zelenilo, zrak i životinje) i to za Zagreb, Zagrebačku županiju, druge županije iz Hrvatske i inozemstvo, te procentualno učešće pojedine vrste problema po područjima i ukupno, dok graf 2. prikazuje učešće pojedinih područja u ukupnom broju prijava.

Tabela 2. Grad Zagreb, Zagrebačka županija, Hrvatska, inozemstvo
- ukupan broj prijava po vrstama problema

VRSTA PROBLEMA	ZAGREB	%	ZGB. ŽUPANIJA	%	HRVATSKA	%	INOZEMSTVO	%	UKUPNO	%
BUKA	21	3			1				22	2
GRADNJA	63	9	7	13	18	12			88	10
OLUPINE	29	4			1				30	3
OTPAD	175	25	5	10	32	20			212	23
PROMET	16	2	5	10					21	2
RAZNO	139	20	5	10	50	32	6	100	200	22
RUDE	7	1			10	6			17	2
ŠUME	36	5	2	4	6	4			44	4
VODE	30	4	8	15	12	8			50	5
ZELENILO	135	19	9	17	11	7			155	17
ZRAK	39	5	9	17	9	6			57	6
ŽIVOTINJE	13	2	2	4	7	5			21	2
UKUPNO	702	100	52	100	157	100	6	100	917	100
%	76		6		17		1		100	

Kao što pokazuje tabela i graf 3. *Zeleni telefon Zelene akcije* prvenstveno je telefon **Grada Zagreba i Zagrebačke županije odakle primamo 82% svih poziva**. Unatoč razvoju *Mreže zelenih telefona Hrvatske*, kojom 10 nevladinih udruga pokriva cijeli teritorij države, ipak se javlja sve veći broj građana i iz drugih dijelova Hrvatske, s izričitim zahtjevom da se u rješavanje njihovih problema uključi *Zelena akcija*. To ovoj udruzi nameće odgovornost u zastupanju prava građana na zdrav okoliš te pružanju potpore jačanju lokalnih nevladinih okolišnih udruga kao i međunarodnog pokreta za okoliš.

Što se tiče prijavljivanih problema na žalost se mora konstatirati da su još uvijek na prvom mjestu problemi **otpada - 23%** (u Zagrebu čak 25%, u županiji samo 10%, a iz ostalih dijelova Hrvatske 20%). Ne samo da su problemi otpada na prvom mjestu, nego su u laganom porastu u odnosu na prošlu godinu, kad su sudjelovali s 19,5%, umjesto da se smanjuju i postepeno nestaju. Na ovom mjestu ponovit ćemo konstataciju da nije prihvatljiva ocjena, koja se u javnosti često ponavlja, da je nedisciplina građana uzrok

problema s otpadom. Tvrdimo da su ponuđene usluge neadekvatne, kako u Zagrebu tako i na nivou države, i da ne postoji čvrsta politička volja da se problem riješi.

Na drugom su mjestu prijave iz kategorije **razno** - **22%**, pri čemu je to učešće nešto manje u Zagrebu - 20% i još manje u Zagrebačkoj županiji - 10%, a znatno veće među pozivima iz cijele Hrvatske - 32%, dok su svi pozivi iz inozemstva iz te kategorije. Takvo učešće proizlazi iz vrste pitanja koje svrstavamo u ovu kategoriju, a kojima građani traže vrlo različite informacije o zaštiti okoliša i prirode, zelenom pokretu itd.

Uobičajeno na trećem mjestu su prijave iz kategorije **zelenilo** - **17%**, kao što je to bilo i prošle godine. Nešto više od prosjeka ovi problemi se javljaju u Zagrebu - 19%, prosječno u Zagrebačkoj županiji - 17%, a ispod prosjeka u ostalim dijelovima Hrvatske - 7%. Navedena zastupljenost problema devastacije zelenila proizlazi iz njihove vezanosti isključivo na gradska područja (za razliku od kategorije "šume").

Na četvrtom su mjestu prijave iz kategorije **gradnja** - **10%**, s laganim padom u odnosu na prošlu godinu kada ih je bilo 13,5%. Malo manje od prosjeka problemi gradnje se prijavljuju iz Zagreba - 9%, još manje iz Zagrebačke županije - 7%, a znatno više iz svih drugih dijelova Hrvatske - 12%. Za ovu je godinu važna državna kampanja sprečavanja bespravne gradnje (rušenja, koja prvi puta dobivaju podršku najšire javnosti!). Ovoj kampanji *Zelena akcija* daje snažnu potporu, budući da su procesi devastacije prostora bespravnom gradnjom već bili uzeli zabrinjavajuće razmjere.

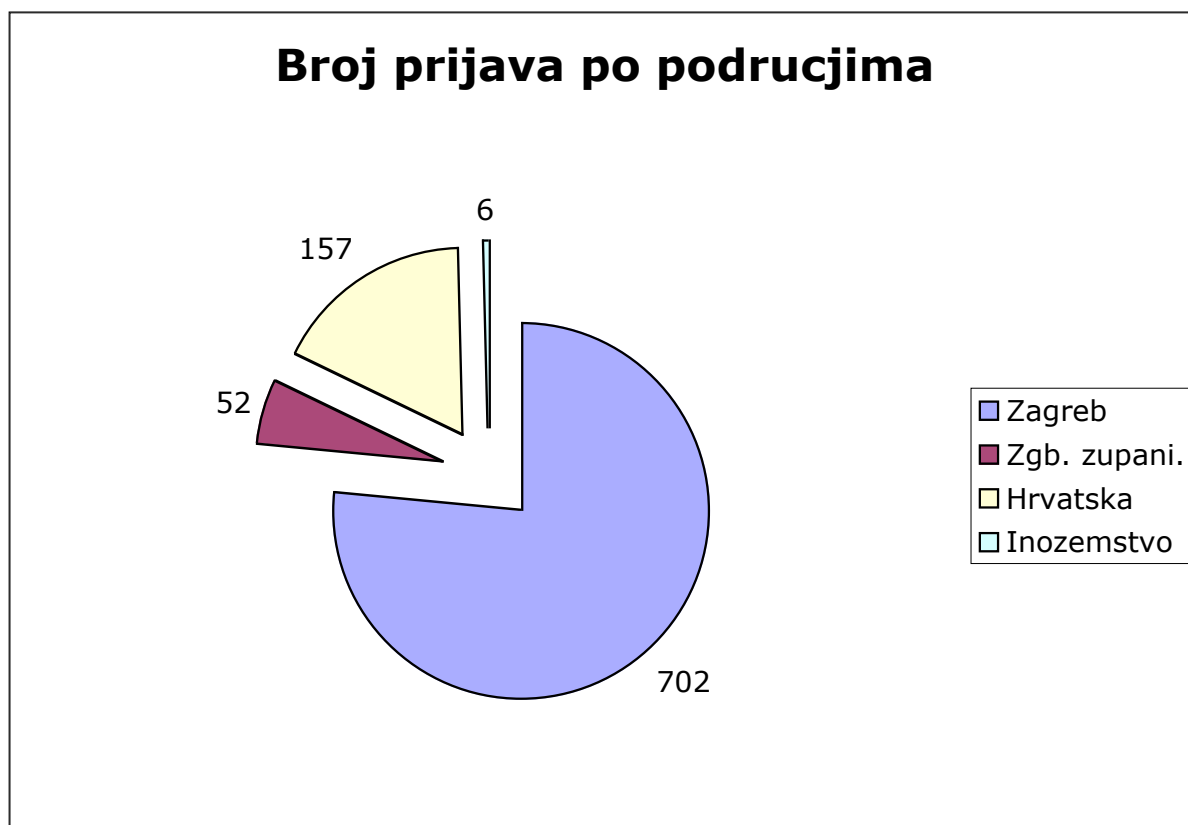
Svi ostale kategorije problema prijavljuju se znatno manje: **zrak** - **6%**, **vode** - **5%**, **šume** - **4%**, **olupine** - **3%** i **buka, promet, rudarenje i životinje** - **2%**. Treba naglasiti da manja procentualna učešća ovih problema ne odslikava stvarno stanje kvalitete okoliša. *Zeleni telefon* se najčešće zove za fizički uočljiva zagađenja (otpad, devastacija zelenila, gradnja), dok objektivno teža oštećenja okoliša često ostaju nevidljiva za građane (npr. zrak i vode), pa je tim značajnija svaka prijava u ovim kategorijama. Spomenimo da se npr. zagađenje podzemnih voda nikada nije prijavilo.

Od gornjih prosjeka znatno se više prijavljuju iz Zagrebačke županije ovi problemi: **promet** - **10%**, **vode** - **15%** i **zrak** - **17%**. To upozorava da ova "zelena" županija ima relativno velike ekološke probleme, naročito kod pojačanog gospodarskog razvoja kojega ne prati odgovarajuća izgradnja komunalne infrastrukture.

Iz Hrvatske se više od prosjeka prijavljaju problemi **rudarenja** - **6%** i onečišćenje **voda** - **8%**.

Među manje zastupljenim problemima naglašeno je smanjenje problema **olupina** (vezano isključivo na Grad Zagreb), koji su nekada zauzimali visoko treće ili četvrto mjesto po broju prijava.

Graf 3. Ukupan broj prijava za Zagreb, Zagrebačku županiju, Hrvatsku i inozemstvo

2. GRAD ZAGREB

Tabela 3. i graf 4. prikazuju ukupan broj od **702 prijave** primljene iz Grada Zagreba, svrstano po vrstama problema i gradskim četvrtima u kojima se problem javlja. (U Zagrebu postoji 17 gradskih četvrti, a za potrebe praćenja *Zeleni telefon* vodi kao posebnu prostornu jedinicu Park prirode Medvednica, pa se ovdje daje pregled za 18 prostornih jedinica.) Prosječno po četvrti primljeno je **39 prijava**.

Tabela 3. Grad Zagreb
- broj prijava po vrstama problema i gradskim četvrtima

GRADSKA ČETVRT	BUK A	GRAD NJA	OLU PINE	OTPA D	PROM ET	RAZ NO	RUDE	ŠUME	VODE	ZELE NILO	ZRAK	ŽIVO TINJE	UKUP NO
Donji grad	4	1	3	15	3	45		1	2	17		6	97
Gor.grad-Medveščak	1	5		9		23		8		9	1	1	57
Trnje	3	2	3	4		18				14	3		47
Maksimir	4	5	2	15		6		3	3	9			47
Peščen. Žitnjak	2	6	7	23		10		4	2	13	6		73
N.Zgb Đ Istok	3	5	5	6	1	2				8	2		32
N. Zgb. Đ Zapad	1	8	3	10	1	7	3		1	9	7		50
Trešnjevka Sjever		5		17	8	5				19	4	2	60
Trešnjevka Jug		2	1	10		2			2	8	1		26
Črnomerec	2	6	1	7	1	5	1	4	9	16	3		55
Gornja Dubr.	1	4		8	1	2				1			17
Donja Dubr.		2	2	21		3			3	1		3	35
Stenjevec			1	4		1			2	4	3		15
Podsus. Vrapče		4		11		4	3		2	1	7	1	33
Podslije-me		4	1	3				2		4			14
Sesve-Te		2		11	1	1			1	2	2		20
Brezo-Vica				1				1	1				3
PP Medvednica		2				5		13	2				22
UKUPNO	21	63	29	175	16	139	7	36	30	135	39	13	702
%	3	9	4	25	2	20	1	5	4	19	5	2	100

Najveći broj prijava dolazi iz **Donjeg grada - 97**, od čega gotovo polovinu čine one iz kategorije razno - 45 (1/3 svih prijava pod "razno" iz Zagreba), dakle informacije koje traže stanovnici i brojne institucije i firme koje posluju u gradskom centru. Iako se radi području visokog komunalnog standarda i iz ove četvrti su prijavljivani brojni problemi otpada -15 prijava (često se traže spremnici za otpad ili se građani interesiraju kamo s opasnim otpadom od kada ga reciklažna dvorišta više ne primaju), a Donji grad je na

drugom mjestu (iza Trešnjevke sjever) po ugroženosti zelenila (17 prijava). Građane iz ove gradske četvrti najviše brine i najčešće zovu zbog zelenila kod zgrade *Ferimport* i zelenila ispred Strosmejerovog šetališta.

Broj i struktura prijava pokazuje da se radi o ekološki ugroženom području i osvještenim stanovnicima koji se odupiru degradaciji okoliša.

Na drugom je mjestu po broju prijava **Peščenica Žitnjak - 73**, odakle stiže apsolutno najveći problem prijava problema otpada (23) i relativno veći broj prijava olupina (7) te onečišćenja zraka (6), što potvrđuje da se radi o četvrti s najugroženijim okolišem u Zagrebu. Građani bi htjeli da okoliš koji ih okružuje budi čišći i zeleniji, ali koliko god se ponekad trudili i molili nadležne institucije da im to omoguće to je jednostavno neizvedivo zbog inertnosti tih službi. Dobar primjer za to je višegodišnja molba vrtića "Cvrčak" da se ispred vrtića postave plavi i žuti spremnici za otpad. Više puta obećano ali neučinjeno od strane nadležne institucije.

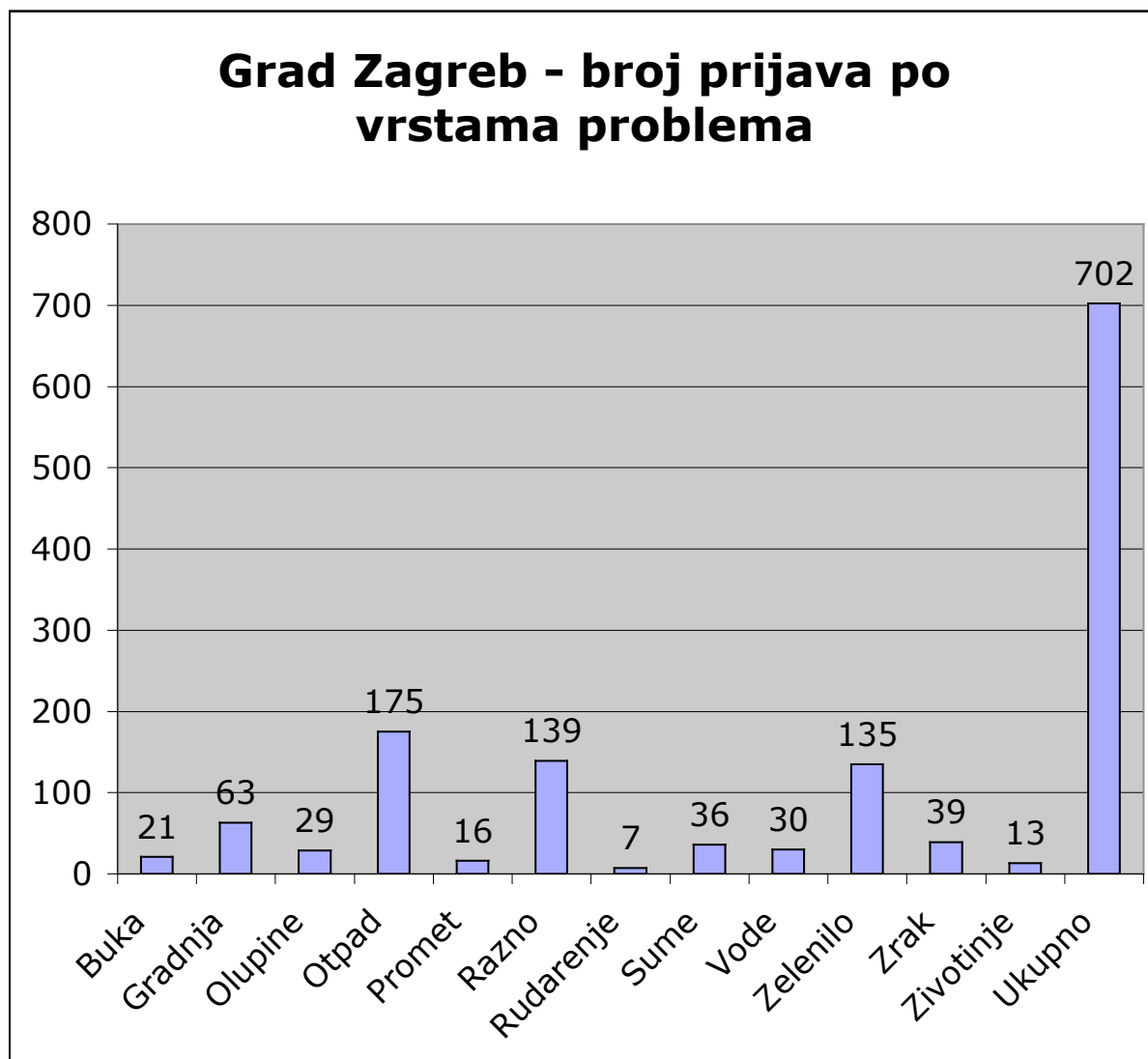
Treće mjesto po ekološkoj ugroženosti zauzima četvrt **Trešnjevka sjever - 60**, s apsolutno najvećim brojem prijava ugroženog zelenila (19), i problema u kategoriji promet (8 prijava, 1/2 od svih prijava u kategoriji prometa u Zagrebu), što je vezano na proces intenzivne izgradnje i prometne zagušenosti ove gradske četvrti. Iako se novim GUP-om ograničava izgrađenost Trešnjevke dosadašnja izgradnja već je premašila kapacitete prostora i nepopravljivo smanjila kvalitetu života. Često primamo prijave građana da vlasnici automobila parkiraju svoje automobile na zelenoj površini npr. u Pasarićevoj ulici kod k. br. 10 ili u Baštjanovo ulici gdje su na naš zahtjev postavljeni stupići koji su preko noći maknuti. Isto tako primamo prijave građana da se na *Končarevom* parkiralištu u Baštjanovo ulici parkiraju kamioni i cisterne iako znamo, kao i prometna policija, da se kamioni i cisterne ne smiju parkirati u gradu, već im je za to osigurano mjesto u predgrađu.

Među četvrtima s iznadprosječnim brojem prijava su: **Gornji grad - Medveščak - 57** (s najvećim brojem onih iz kategorije "razno", slično Donjem gradu), **Črnomerec - 55** (na trećem mjestu po ugroženosti zelenila - 16 i na prvom mjestu po problemima onečišćenja voda - 9), **Novi Zagreb zapad - 50** (s najvećim brojem prijava onečišćenja zraka - 7, zbog Jakuševca) te **Trnje - 47** i **Maksimir - 47**. I u Maksimiru kao i na Peščenici - Žitnjak građani često traže različite spremnike za otpad, najčešće za PET ambalažu.

Nešto manje od prosječnog broja prijava daju gradske četvrti **Donja Dubrava - 35** (druga iza Peščenice po prijavama problema otpada - 21), **Podsused-Vrapče - 33** (s najvećim brojem prijava onečišćenja zraka - 7, zbog Ciosa) i **Novi Zagreb istok - 32**.

Sudeći po manjem broju prijava, kvalitetniji su ekološki uvjeti (ili je manja zainteresiranost stanovnika) u četvrtima: **Sesvete - 20**, **Gornja Dubrava - 17**, **Stenjevec - 15** i **Podsljeme - 14**. I u ovim četvrtima ima specifičnih problema, kao što je napr. onečišćenje zraka u Stenjevcu (kompostana *Zrinjevac*, čemu je bila posvećena naša akcija *Do kad taj smrad* o kojoj se posebno govori u ovom izvještaju). Ove četvrti također vode bitku s divljim deponijama koje nastaju preko noći (npr. Šašinovečka ulica uz potok Štefanovec u Gornjoj Dubravi ili npr. u ulici Glavani u Sesvetama).

Graf 4. Zagreb - broj prijava po vrstama problema

3. ZAGREBAČKA ŽUPANIJA

Tabela 4. prikazuje prijave po vrstama problema i gradovima/općinama iz Zagrebačke županije. Primljeno je ukupno 52 prijave, što je neznatno više nego prošle godine, kada je primljeno 49 prijava. Obzirom na veliki porast ukupnog broja prijava na *Zeleni telefon* ove se godine učešće Zagrebačke županije smanjilo s lanjskih 9% na samo 6%.

Tabela 4. Zagrebačka županija
- broj prijava po vrstama problema i gradovima/općinama

GRAD/ OPĆINA	BUKA	GRAD NJA	OLU PINE	OTPAD	PROMET	RAZNO	RUDE	ŠUME	VODE	ZELE NILO	ZRAK	ŽIVO TINJE	UKU PNO
Dugo Selo									1	1			2
Ivanić Grad						1							1
Jastre- barsko		2				1			1		3		7
Samobor		3				1			2	1		1	8
Sv. Ivan Zelina									1			1	2
Velika Gorica				1	1	1				3	4		10
Zaprešić				1									1
UKUPNO GRADOVI		5		2	1	4			5	5	7	2	31
Bistra											1		1
Klinča Selo		1							1				2
Krašić				1									1
Kravar- Sko										3			3
Orle										1			1
Pokup- Sko								1					1
Preseka								1					1
Pušć					1				1				2
Rugvica					3								3
Stupnik				1									1
Sveta Nedelja		1		1							1		3
Žumbe- Rak						1			1				2
UKUPNO OPĆINE		2		3	4	1		2	3	4	2		21
SVEUKUP- NO		7		5	5	5		2	8	9	9	2	52
%		13		10	10	10		4	15	17	17	4	100

Kao što je već rečeno u poglavlju 2. struktura problema, kako ih vide građani, u Županiji donekle se razlikuju od onih u Zagrebu. Znatno je veće učešće problema onečišćenja zraka (17% Županija, 5% Zagreb), onečišćenja voda (15% Županija, 4% Zagreb),

prometnih problema (10% Županija, 2% Zagreb) i problemi gradnje (13% Županija, 9% Zagreb) što na prvi pogled izgleda nelogično, obzirom na objektivno veće ekološke probleme u Zagrebu. No, neriješeni komunalni problemi u Županiji i veći zahtjevi na kvalitetu okoliša u pretežno ruralnom području vjerojatno su tome razlog.

Zanimljivo je uočiti da se ove godine ne javlja nijedna prijava problema rudarenja, vjerojatno kao rezultat obustave ilegalne eksploatacije šljunka u Kosnici. Drugi problemi eksploatacije mineralnih sirovina koji su se prijavljivali iz županije (kamenolomi u parkovima prirode Medvednica i Samoborsko gorje) i dalje postoje, ali građani izgleda smatraju da ne mogu utjecati na njihovo rješavanje.

Od 52 prijave iz Županije primljeno ih je iz **gradova 31**: Velika Gorica - 10, Samobor - 8, Jastrebarsko - 7, Dugo selo i Sveti Ivan Zelina - 2 te Zaprešić i Ivanić grad - 1, dok jedino iz Vrbovca nema niti jedne prijave, unatoč objektivno velikim problemima onečišćenja voda.

* U Velikoj Gorici građani se žale na zagađenje zraka u Čička Poljani te su sakupljali i peticiju koju su poslali nadležnoj inspekciji.

* U Zagrebačkoj ulici u Sv. Ivanu Zelini susjed tjera ptice iz vinograda plinskim topom.

* U centru Samobora na Tomislavovom trgu iznad Zagrebačke banke postavljena je mreža na 15 lastavičjih gnijezda.

* Građani Sv. Ivana Zeline sakupili su 960 potpisa protiv izgradnje odlagališta otpada.

* Aerodrom Pleso će se širiti na vojni aerodrom koje je vlasništvo države (MORH) kako ne bi morali otkupljivati privatna zemljišta.

* Građani Samobora traže informaciju kako se sakuplja peticija koju bi sakupljali protiv asfaltne baze.

Od 26 općina Zagrebačke županije na *Zeleni telefon* javljali su se stanovnici **12 općina**. Uglavnom je registrirana po 1 prijava (iz općina Bistra, Krašić, Orle, Kravarsko, Pokupsko, Preseka, Stupnik) ili po 2 prijave (Klinča selo, Pušća i Žumberak), dok je iz općina Sveta Nedelja i Rugvica, koje se nalazi u kontaktnom području sa Zagrebom s povećanim pritiscima na okoliš, primljeno po 3 prijave.

* U Bistri se građani žale na susjede koji pale otpad.

* U Klinča selu u ulici Repišće kemijska čistiona ispušta otpadne vode u grabu.

* Uz staru karlovačku cestu od Kalinovca prema Stupniku u šumi nalazi se divlji deponij.

* U Pokupskom na ulazu u Roženicu Hrv. šume namjeravaju posjeći 50 - tak sabala.

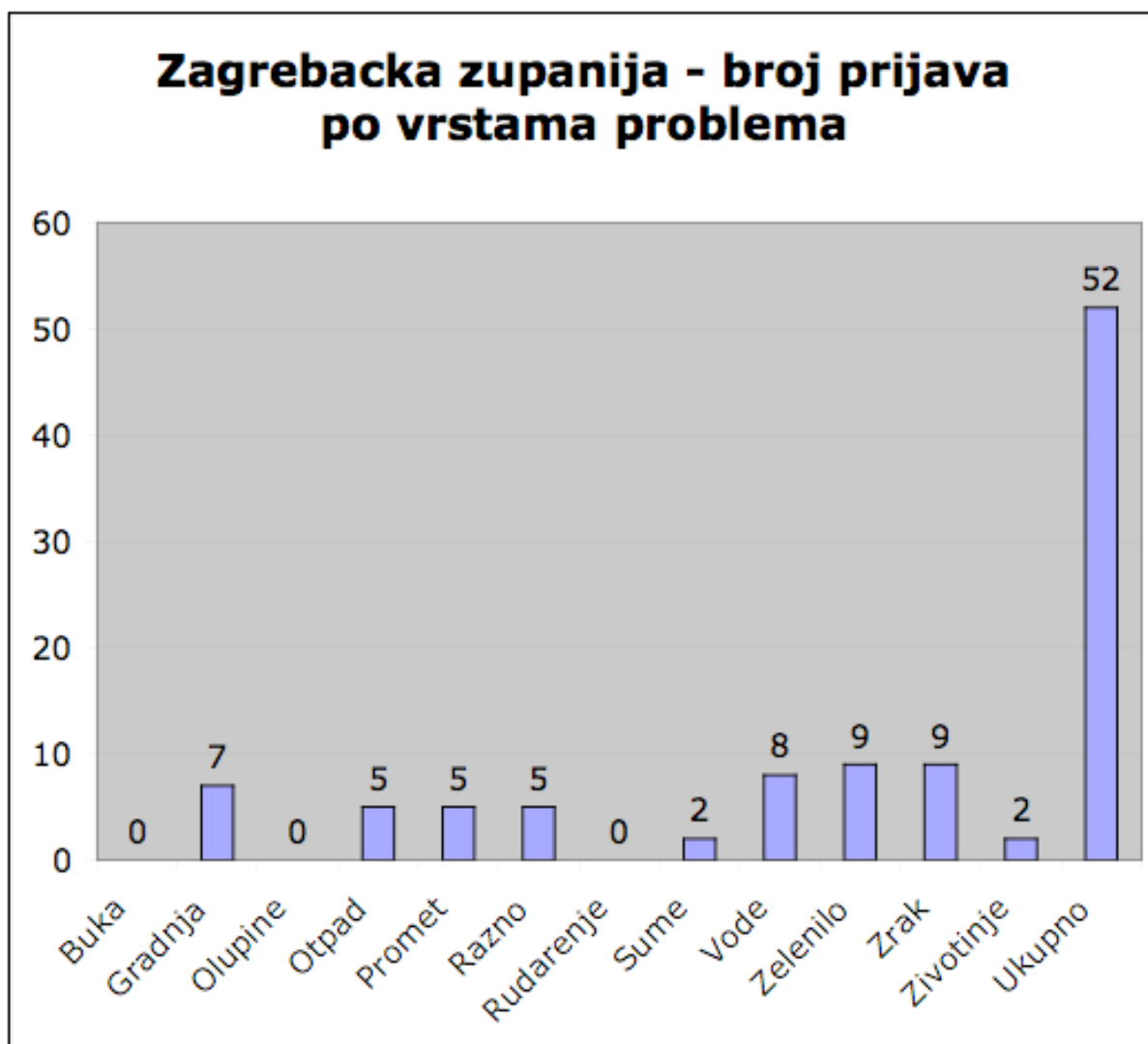
* Odbačena lešina svinje na lijevoj obali Kupe u Krašiću.

* Akciju čišćenja otpada organizira *Ekološko društvo Žumberak*.

* U Klinča Selu gradi se benzinska crpka uz potok Okičnica.

* Privatna parcela u Kravarskom u ulici Seoska k. br. 9 puna je ambrozije.

Graf 5. Zagrebačka županija - broj prijava po vrstama problema

4. HRVATSKA

Tabela 5. daje pregled primljenih prijava iz svih područja Hrvatske, izvan zagrebačke aglomeracije. Iz 82 grada ili općine registrirano je 157 problema, što čini 17% ukupnog broja prijava. Isto je učešće prijava iz raznih dijelova Hrvatske bilo i prošle godine (17%) iako je apsolutni broj prijava porasao za 50%.

Tabela 5. Hrvatska
- broj prijava po vrstama problema i općinama/gradovima

R. br.	GRAD/OPĆINA	BUK A	GRAD NJA	OLUPINE	OTPAD	PRO-MET	RAZNO	RUDE	ŠUME	VOĐE	ZELENILO	ZRAK	ŽIVOTINJE	UKUPNO
1.	Ban. Jaruga									1				1
2.	Biskupija				1									1
3.	Biševo				1									1
4.	Bjelovar						1							1
5.	Borovo										1			1
6.	Brač							1						1
7.	Brinje				1									1
8.	Crikvenica		1								1			2
9.	Čakovec						2							2
10.	Čazma		1											1
11.	D. Miholjac								1				1	2
12.	Delnice				1		1							2
13.	Donja Stub.								1					1
14.	Duga Resa		1				1							2
15.	Dvor				4									4
16.	Erdut						1							1
17.	Gornja Stub.				1		1							2
18.	Gospić							1		1				2
19.	Gračac											1		1
20.	Jablanac		2											2
21.	Kapela						1							1
22.	Karlovac						1			3	1			5
23.	Kaštela								1					1
24.	Koprivnica						1							1
25.	Korčula		1											1
26.	Kostrena		1											1
27.	Kotoriba												1	1
28.	Kraljev.donji				1									1
29.	Kraljev./Sutla									1				1
30.	Krapina						1				1			2
31.	Križevci				1									1
32.	Kutina		1				1							2
33.	Lastovo							2						2
34.	Lečevica				1									1
35.	Lepoglava				1									1
36.	Lički Osik				1									1
37.	Lošinj						1							1
38.	Magazenovac				1									1
39.	Makarska				1									1
40.	Medulin												1	1
41.	Muč				1							2		3
42.	N. Gradiška												1	1
43.	Novi Marof							1						1
44.	Novigrad Ist.	1												1
45.	Okučani							1						1
46.	Omiš						1							1

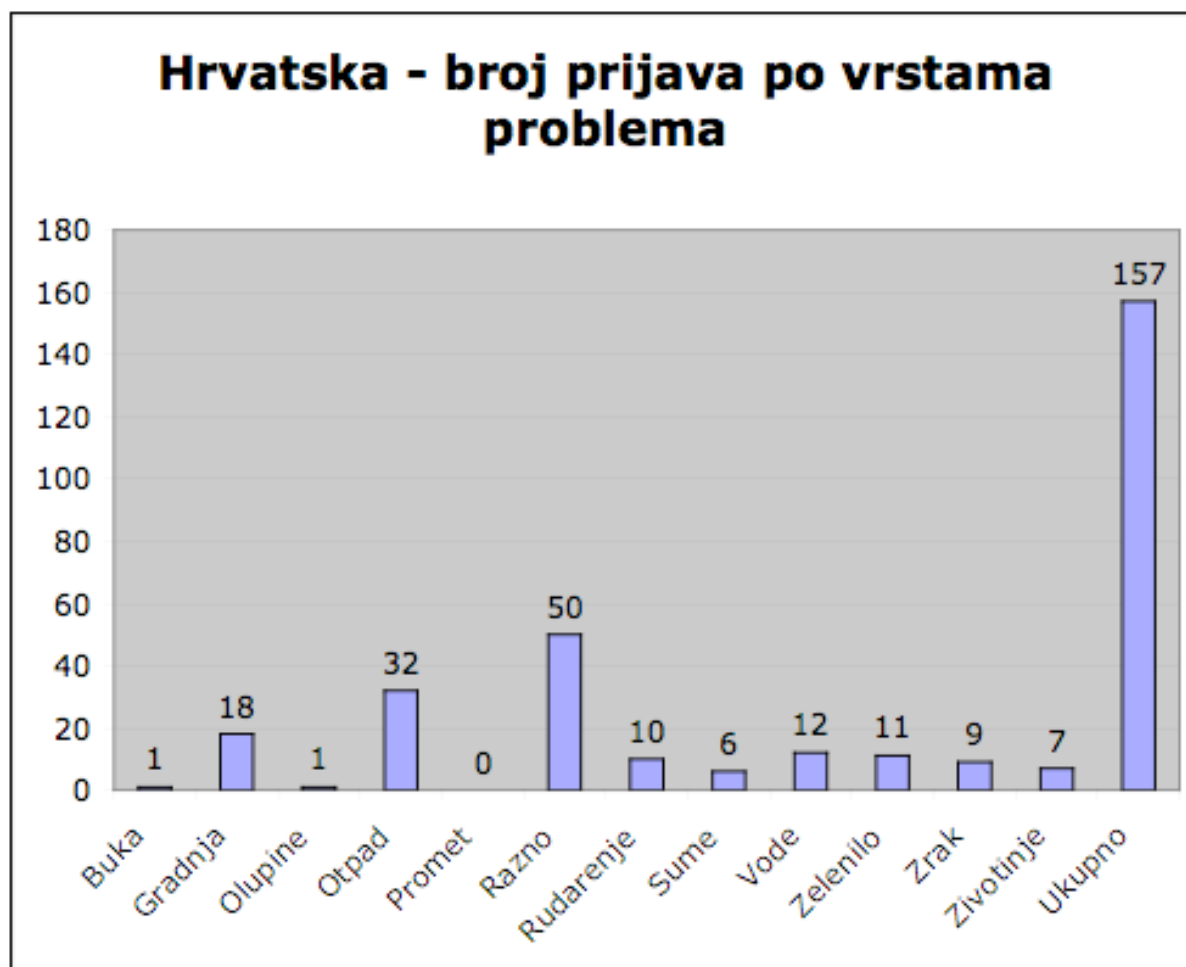
47.	Oriovac					1								1
48.	Osijek			1		7			1					9
49.	Otočac	1				3			1					5
50.	Ozalj					1								1
51.	Pag	1		1			2							4
52.	Pakoštane			1										1
53.	Pakrac					1								1
54.	Petrinja					3		1						4
55.	Pirovac					1								1
56.	Pregana						1							1
57.	Preko	1												1
58.	Prijeboj							1						1
59.	Pula		1	1		1								3
60.	Rab											2		2
61.	Rijeka	1		1					1		1			4
62.	Rovinj											1		1
63.	Senj	1							1					2
64.	Sisak			1		1		1		2	3			8
65.	Split			3		4				1				8
66.	Stub.topl.			1										1
67.	Sv.I. Žabno			1										1
68.	Šibenik					4								4
69.	Šipan					1								1
70.	Tisno	3												3
72.	Trebarjevo					1								1
73.	Trogir									1				1
74.	Varaždin					2								2
75.	Vinkovci	1		1					2		1			5
76.	Vodice					1								1
77.	Vrsar			1										1
78.	Vukovar					2				1				3
79.	Zabok	1							1					2
80.	Zadar			1		3				1				5
81.	Zagvozd			1										1
82.	Zlatar Bistr.											1		1
	UKUPNO	1	18	1	32		50	10	6	12	11	9	7	157
	%		12		20		32	6	4	8	7	6	5	100

Najveći broj općina i poneki grad javljaju se sa samo 1 prijavom, dok je veći broj prijava uglavnom iz gradova (Osijek - 9, Sisak i Split - 8, Karlovac, Otočac, Vinkovci i Zadar - 5, Dvor, Pag, Rijeka i Šibenik - 4, Petrinja i Pula - 3, te Crikvenica, Čakovec, Donji Miholjac, Delnice, Duga Resa, Gračac, Gospić, Jablanac, Kutina, Krapina, Lastovo, Rab, Senj, Varaždin, Zabok - 2 prijave). Unatoč činjenici da jedinstveni telefonski broj *Mreže zelenih telefona Hrvatske* (062 123 456) spaja pozive na telefon udruge iz *Mreže* u najbližem gradu (10 udruga pokriva cijelu Hrvatsku) i dalje raste broj poziva na zagrebački telefon. Prijavljeni se problem najčešće prosljeđuje nadležnoj udruzi na rješavanje ukoliko nije postavljen izričit zahtjev da se angažira *Zelena akcija*.

Jednom trećinom poziva iz Hrvatske traže se razne informacije, pa je najzastupljenija kategorija **razno** - **32%**. Gotovo sve druge kategorije učestvuju sa prosječnim brojem u ukupnom broju prijava, osim kategorije **gradnja** - **12** (prosjek 10%), **rudarenje** - **6%** (prosjek 2%), **vode** **8%** (prosjek 5%) i **životinje** - **5%** (prosjek 2%). Problemi bespravne ili krajoliku neprimjerene gradnje prijavljuju se iz cijele Hrvatske, posebno s jadranske obale i otoka. S otoka se također prijavljuju problemi eksploatacije kamena (Brač, Lastovo, Lošinj i Pag), što će se riješiti, nadamo se, primjenom nove *Uredbe o uređenju i zaštiti zaštićenog obalnog područja mora*. U kategoriji "životinje" prijave se najčešće odnose na problem lova (Ornitološki rezervat Potpanj u Donjem Miholjcu, otok Rab,

Rovinj i Medulin), koji problem se (nažalost, zasada) ne namjerava regulirati nekom novom uredbom o zaštiti životinja. Previše lovaca, podška lokalnih lovaca inozemnim ilegalnim lovcima (ptice!), sve manja prirodna staništa ... sve su to problemi koji zabrinjavaju građane, ali ih lovci ne priznaju.

Graf 6. Hrvatska - broj prijava po vrstama problema

II AKTIVNOSTI/AKCIJE

1. KOMPOSTANA JANKOMIR

Godinama se građani Jankomira, Stenjeveca, Malešnice, Španskog i Gajnica žale na smrad iz kompostane gradskog poduzeća "Zrinjevca". Nadležne službe upoznate s problemom godinama nisu poduzele ništa, iako su svi konstatirali da se kompostana treba preseliti na novu lokaciju. Inspekcija zaštite okoliša je u ožujku 2002. godine naložila *Zrinjevcu* d.o.o. mjerenje koncentracije onečišćenja zraka i sa sigurnošću je potvrđeno da su pritužbe građana opravdane. Nakon naše akcije (performans, sakupljanje potpisa na peticiju i djeljenje letaka) "DO KAD TAJ SMRAD?" koja je održana 21.02.2004. u Gajevoj ulici kod kafića Charlie, sakupljeno je 2795 potpisa građana koji traže da se kompostana uvrsti u Studiju gospodarenja otpadom, kako bi se našla nova lokacija za kompostanu izvan naseljenog mjesta. Peticija je poslana gradonačelnici gđi. Vlasti Pavić sa zahtjevom da se poduzmu koraci u zaštiti građana i njihovih prava.

Samo mjesec dana nakon našeg zahtjeva (inače, odgovore na naše upite i prijave nadležnim službama dobivamo mjesecima kasnije ili nikada) dobili smo odgovor iz Ureda za gospodarstvo i Gradskog ureda za prostorno uređenje, graditeljstvo, stambene i komunalne poslove i promet. Prvi odgovaraju da će se kompostana uvrstiti u "Program gospodarenja otpadom Grada Zagreba", dok drugi Ured odgovara da se na sjednici Poglavarstva u ožujku 2004. godine (dva tjedna nakon akcije) donio zaključak "kojim se traži od Gradskog poglavarstva Grada Zagreba da se prilikom izmjene Prostornog plana Grada Zagreba točno utvrdi trajna lokacija za izgradnju građevina za biološku obradu ukupnog otpada biljnog porijekla (kompostane) koji se prikuplja na području Grada Zagreba".

Uvjereni smo kako male akcije u koje su uključeni i građani, donose rezultate ne samo na području zaštite okoliša već i na drugim područjima. Očito je, ako se želi postići neki cilj (ovdje govori dvanaestogodišnje iskustvo) mora se konstantno vršiti pritisak na nadležne službe, bilo malim akcijama, kampanjama ili nekim drugim oblicima.

2. LASTAVIČJA GNIJEZDA

Dana 07. 04. 2004. godine na Zeleni telefon stiže prijava da je u Ilici 42 postavljena žičana mreža preko 80-tak lastavičjih gnijezda, s obrazloženjem da lastavice prljaju prozore. Istoga smo dana obavijestili sve nadležne inspekcije, koje su nas uvjeravale da je sve regularno, te da nisu u pitanju lastavice, već piljci iz porodice lastavica koji će se ionako uskoro skinuti s liste zaštićenih vrsta životinja. Kako je mreža postavljena na vrijeme, odnosno prije samog gniježđenja lastavica, tvrde dalje u Inspekciji zaštite prirode, mreža se neće moći skinuti, iako za njezino postavljanje nitko nije zatražio nikakvo dopuštenje, a piljci će si izgraditi nova gnijezda negdje drugdje.

Zvali smo razne inspekcije, pisali dopise, ponovno zvali i uvijek dobivali iste odgovore: "na žalost ništa se ne može učiniti".

Cijeli ovaj slučaj bi i ostao na tome, da u petak, 23. 04. 2004. godine u ured Zelenog telefona nije došla uplakana djevojka, koja je na radiju slušala emisiju o toj, već svima poznatoj mreži. U emisiji je gostovao prof. Novak iz Konzervatorskog zavoda, te spomenuo jednu činjenicu koja nam je svima promaknula, naime fasada je zaštićeni spomenik kulture. Odmah smo zvali profesora Novaka, koji je istoga trena napisao zahtjev za uklanjanje mreže, te ga poslao Ministarstvu kulture i Gradskom stambeno-komunalnom poduzeću. I kad smo svi odahnuli, misleći da je kraj, započela je birokratska procedura.

U Gradskom stambeno - komunalnom poduzeću tvrde da će se mreža skidati, bez obzira na eventualne žalbe, čim dobiju rješenje od inspekcije za zaštitu spomenika pri Ministarstva kulture. Inspektor Pezelj na sve naše molbe da se cijela ta procedura ubrza, obećaje da će donijeti rješenje čim ga bude imao na koga nasloviti (petak, 23.04.2004.). U ponedjeljak inspektor konačno izdaje rješenje, naslovljeno na stanare u Ilici 42, što znači, da je za njegovu izvršnost potrebna dozvola upravo onih koji su mrežu postavili i to bez ikakve dozvole.

U utorak je predstavnicu stanara nakon pregovora s nama i g.Bučanom iz Gradskog stambeno - komunalnog poduzeća potpisala odobrenje za skidanje mreže, te nam g.Bučan obećaje da će se mreža skidati u srijedu. I kad smo ponovno svi odahnuli misleći da je kraj, birokracija je nastavila plesti svoju mrežu.

U srijedu g. Bučan mora prikupiti i razmotriti najpovoljnije ponude za dizalicu uz pomoć koje će se skidati mreža. I dok oni razmatraju ponude, piljci već danima oblijeću oko gnijezda, a ražalošćeni građani dolaze u ured i plaču.

U četvrtak, 29.04.2004. u ranim jutarnjim satima, mreža je napokon skinuta. Bili smo sretni, ali onaj gorki okus u ustima još je dugo ostao i nakon tog četvrtka, jer je za skidanje mreže postavljene bez ikakve dozvole trebalo proći više od 20 dana birokratske procedure.

U petak, Zeleni je telefon ponovno zazvonio, a glas s druge strane žice ushićeno je govorio: "Evo gledam ih kako veselo ulijeću u svoja gnijezda!"

Dva mjeseca kasnije, kako bismo javnosti pokazali da ipak ne brinemo samo o životinjama, nego i ljudima, Zeleni telefon organizira akciju pranja prozora u Ilici 42, koja je nevjerojatno dobro popraćena medijski (Večernji list, Jutarnji list, Novi list, RTL, Nova).

3. PARK PRIRODE MEDVEDNICA

Od kad se prvi put čulo da Grad Zagreb namjerava urediti postojeće skijalište na Medvednici za međunarodna skijaška natjecanja *Zeleni telefon* je zasipan pozivima građana koji su tražili da se angažiramo protiv te devastacije Parka prirode i neracionalnog trošenja gradskog novca (150 milijuna kuna investicija, uz stalne financijske potpore trgovačkom društvu *Sljeme*).

Već u travnju 2001. godine organizirali smo okrugli stol *Zaštitimo Medvednicu*, na kojem su eminentni stručnjaci svih profila (geologija, šumarstvo, hidrologija, meteorologija, urbanizam, socijalna psihologija) te predstavnici Hrvatskog planinarskog saveza i drugih udruga građana jednoglasno rekli NE! ovom projektu.

Nakon toga, već tri godine, koristimo sve oblike uvjeravanja i pritiska kako bi odgovorni odustali od projekta (bezbroy dopisa upućenih na razne relevantne adrese, nekoliko priopćenja za javnost putem medija, dva sastanka s Hrvatskim skijaškim savezom, jedan sastanak s dogradonačelnikom Milanom Bandićem, sudjelovanje na sjednici Znanstvenog vijeća HAZU za zaštitu prirode u ožujku 2004. godine, na raspravi Odbora za zaštitu okoliša Gradske skupštine Grada Zagreba u lipnju 2004. godine itd. itd.).

Naša zadnja aktivnost bio je bezuspješan pokušaj zaustavljanja ilegalne izgradnje vodovoda od Trnave do vrha Sljemena (za napajanje jezera potrebnih za umjetni snijeg) i ceste do Bistre do skijališta. Termin za utrku ušao je u kalendar FIS-a (siječanj 2005.), a radovi bez dozvola nastavljaju se, kao i naše aktivnosti.

4. LUKA JABLANAC

Više od dvije godine *Zeleni telefon* surađuje s dvije udruge (*Eko Senj* iz Senja i Društvo za zaštitu prirodne i kulturne baštine iz Jablanca) sa ciljem preseljenja trajektne luke iz Jablanca u nedaleku luku uvalu Stinica.

Rapska plovidba željela je nasipavanje mora proširiti pristan za svoje trajekte, iako je mjesto Jablanac potpuno zagušeno vozilima, posebno kamionima i autobusima, zbog kojih su već jednoj kući spomeničke vrijednosti "odrezali" ugao!

Osim toga, iz Jablanca se ulazi u prekrasni fjord Zavrtnica, zaštićeni krajolik unutar Parka prirode Velebit. Umjesto gosoljubivog ulaza u taj jedinstveni spomenik prirode Jablanac je u potpunosti podređen funkciji trajektne luke.

Zahvaljujući predanoj borbi nevladinih udruga ove je godine Ministarstvo prometa definitivno odlučilo da *Rapska plovidba* uredi novu trajektnu luku u uvali Stinica, a lokalne udruge uputile su *Zelenom telefonu* zahvalu za podršku i suradnju (prilog).

5. "MALA ŠETNJA ZAGREBOM"

Zelena akcija je u nekoliko navrata upozoravala na lošu prometnu infrastrukturu grada Zagreba, koja je u posljednjih nekoliko godina postala kronični problem cijeloga grada. Odraž prometne nekulture u Zagrebu naročito se očituje stavljanjem vozila na prvo mjesto, tolerirajući pritom parkiranje na stazama za pješake i zelenim površinama.

To nas je potaknulo da 15. lipnja 2004. godine u suradnji s udrugom *RODA*, organiziramo akciju "*Mala šetnja Zagrebom*". *Šetnja* je započela kod dječjeg vrtića Trešnjevka u Badalićevoj ulici, tekla je Kranjčevićevom ulicom do Ogrizovićeve i završila u Badalićevoj ulici u dječjem vrtiću. Aktivistima i biciklistima Zelene akcije te mamama iz udruge *Roda* pridružile su se i mame gradske četvrti Trešnjevka, invalidi i "poznata mama" Uršula Tolj. Tijekom šetnje prigodne letkiće smo stavljali iza brisača automobila koji su tog trenutka bili parkirani na nogostupima i tako onemogućavali građanima prolaz.

Ono što smo željeli postići ovom akcijom, je upozoriti i apelirati na vozače, da prilikom parkiranja svojih vozila ostave dovoljno prostora za siguran i nesmetan prolaz pješaka, osoba u invalidskim kolicima, roditelja s djecom i biciklista.

Isto tako apeliramo na Gradsko poglavarstvo, točnije Odjel za promet, da se konačno uspostavi kvalitetna prometna signalizacija, odnosno da se u tako kritičnim ulicama, kao što je Ogrizovićeve, parkirališna mjesta ucrtaju vodoravno s nogostupom. Time bi se primoralo vozače, da svoja vozila parkiraju na za to označena mjesta, ostavilo bi se dovoljno mjesta za sigurno kretanje pješaka, a uklonile bi se i eventualne dvojbe policije prilikom ispisivanja kazni za nepropisno parkiranje. Također želimo apelirati na građane da se, što je češće moguće, koriste gradskim javnim prijevozom, biciklima ili da pješače, kako bi se barem donekle ublažili prometni čepovi.

Zeleni telefon je ovom malom akcijom želio uključiti sve društvene skupine koje se svakodnevno susreću s prometnim kaosom, a posebice osobe u invalidskim kolicima, roditelje s malom djecom, pješake i bicikliste.

6. PONIKVE - POVRATAK ŠUMI

Ponikve, subota/nedjelja, 19.06.2004. 13h-13h

Pozivamo vas na još jedno tradicionalno okupljanje. Pođite s nama u šumu i pomozite nam da zajedno iskusimo dijeljenje prostora, vremena i svijesti da je ovaj planet zaista naš jedini dom, te moramo učiniti sve u našoj moći da tako i ostane. Ovo je naš mali prilog toj dubljoj sili koja drži sve naše subkulture u pokretu, hraneći se stvaranjem i djeljenjem, radije nego komercijalizacijom svega oko nas. Ovo nije produkt tržišta namijenjen konzumentima, ovo je dar zajednice samoj sebi.

Budite i vi dio ove vibracije, stvarajte s nama novu kulturu - od ljudi ljudima!!!

- 13 h akcija čišćenja livade Ponikve
- 14 h besplatna hrana za volontere akcije čišćenja
- 14.30 h organizirani odlazak u Veternicu
 - početak programa

I. FLOOR (Dub, Reggae)

SHANGO
T.K.O.
TEO
ALMIGHTY EYE SELECTAH
DUBTAFARI SOUND SYSTEM
DJALLI SOUND SYSTEM
BASS CULTURE SOUND SYSTEM
KINGSTON SOUND SYSTEM
R.D.K. SOUND SYSTEM
JARIBU SOUND SYSTEM
REWIND SELECTION CREW

II. FLOOR (D'n'B, Jungle, Trance)

SLIDE
ODIUM
JIN-SAN
KIRGY
FUNK GURU
TRIBALIZER CREW
KOBAYAGI
SEKKT
NJAX
HIP

Organizatori: *Autonomni Kulturni Centar, Zeleni Kader, Zelena Akoija*

III ZAKLJUČAK

III ZAKLJUČAK

Zadovoljni smo postignutim prošlogodišnjim rezultatima rada. Skoro svi zadani ciljevi postignuti su što samo pokazuje želju građana i aktivista Zelenog telefona da se poboljša okoliš koji nas okružuje. Što se tiče suradnje nadležnih inspeksijskih službi i aktivista ZT-a ne možemo napisati da se je nešto bitno poboljšala suradnja. Komunalno redarstvo se trudi obavijestiti nas o učinjenom problemu ako ne pismeno onda telefonski. Redovitim telefonskim putem smo u stalnom kontaktu samo s nekim Područnim uredima dok s nekima nismo uspostavili nikakav kontakt. S građevinskom inspekcijom također nismo uspostavili kontakt i jedini su koji ne odgovaraju na naše dopise. Blokada informacija vidjela se je kod prepiske s nadležnim službama kod slučaja Medvednica. Postoji Zakon o pravu na pristup informacijama (NN br. 172/03) i Pravilnik o ustroju, sadržaju i načinu vođenja službenog upisnika o ostvarivanju prava na pristup informacijama (NN br. 137/04) međutim svi se oglašuju o njega. Možda je problem u tome što nisu upoznati s Zakonom i ne znaju da je donešen te bi možda Zelena akcija trebala napraviti recimo okrugli stol na tu temu i educirati zainteresirane. Primjetili smo, a što je vrlo zanimljivo kada je neki problem "politički škakljiv" ljudi koji su direktno ili indirektno povezani sa slučajem obavezno nestaju. Neki na bolovanje, neki u inozemstvo, neki na službeni put a neki su tu negdje (ali ih nema i tjednima). Fenomen nestajanja mogli bi istražiti naši sociolozi pa čak i psiholozi.

U mjesecu listopadu održana je godišnja skupština organizacije Friends of the earth. Na neformalnom druženju spomenuli smo Zeleni telefon a reakcija je bila "famous Green telephone". Jako nam je drago da smo prepoznati i izvan granica Hrvatske što se i vidi po pozivima na ZT.

Na strateškom planiranju *Zelene akcije* odlučili smo nastaviti rad istim tempom osim što ćemo organizirati okrugle stolove i tribine za građane, a teme će ovisiti o prijavama na Zeleni telefon.

Mreža Zelenih telefona sada ukupno broji deset članova: Zelena akcija, Zeleni Osijek, Ekološka udruga "Franjo Košćec" Varaždin, "Pan" Karlovac, "Zelena Istra" Pula, "Žmergo" Opatija, "Sunce" Split, Eko Zadar, "Nobilis" Čakovec i "Zeleni san" Vinkovci. *Mreža* se natječe s dva projekta koja su predana Nacionalnoj zakladi (javna zaklada koju je osnovala RH posebnim Zakonom usvojenim u Hrvatskom saboru 16. listopada 2003. godine i upisana je u Zakladni registar pri Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave) i Europskoj uniji. Ove godine izlazi zajednički *Godišnjak Mreže*, a kako je *Adresar Mreže Zelenih telefona* tiskan u maloj tiraži odlučeno je da se tiska još u 1000 primjeraka.

IV PRILOZI